

PM 2010: RII (Dnr 303-1375/2009)

Nytt avfallsinsamlingssystem i Gamla Stan

Skrivelse från Carin Jämtin (S)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelse från Carin Jämtin (S) om ”Nytt avfallsinsamlingssystem i Gamla Stan”
anses besvarad med vad som anförs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Carin Jämtin (S) har i en skrivelse den 17 juni 2009 till kommunstyrelsen föreslagit ”Nytt avfallsinsamlingssystem i Gamla Stan”. I skrivelsen föreslås att system med sopsugar installeras i Gamla Stan i syfte att öka källsorteringen och minska trafiken i Gamla Stan. Detta föreslås ske i samverkan med staten, företagare, entreprenörer och miljöorganisationer.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafik- och renhållningsnämnden.

Stadsledningskontoret är generellt positivt till sopsug som ett miljövänligt och rationellt sätt att hantera avfall. En förväntad hög investeringskostnad gör dock att denna fråga måste underställas budgetbehandling innan ansvarig nämnd kan få ett uppdrag i enlighet med skrivelsens förslag.

Trafik- och renhållningsnämnden ställer sig positiv till sopsug i äldre bebyggelse med dåliga hämtförhållanden, men ser praktiska och ekonomiska fördelar med att välja ett annat område än Gamla Stan.

Mina synpunkter

Utöver det självklara med maskinella hämtsystem i nyproduktion ser jag positivt på en framtida utbyggnad av sopsugsystem i äldre bebyggelse med dåliga hämtförhållanden. Maskinella hämtsystem för avfall är ett modernt, miljövänligt och rationellt sätt att hantera avfall.

Vad gäller Gamla Stan anser jag i likhet med trafik- och renhållningsnämnden att det finns praktiska och ekonomiska fördelar med att välja ett annat försöksområde än just Gamla Stan.

En utbyggnad av maskinella hämtsystem är dessutom förenad med höga investeringskostnader, varför det är rimligt att avvakta resultaten av pågående utredningar

om huvudmannskap för sopsugsanläggningar samt om möjligheterna att införa sopsug i olika typer av områden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Skrivelse från Carin Jämtin (S) om ”Nytt avfallsinsamlingsystem i Gamla Stan” anses besvarad med vad som anförs i denna promemoria.

Stockholm den 19 november 2010

ULLA HAMILTON

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Skrivelse angående nytt avfallsinsamlingsystem i Gamla Stan

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Carin Jämtin, Roger Mogert* och *Tomas Rudin* (alla S) enligt följande.

Inledningsvis är det uppskattat att borgarrådet Hamilton ser positivt på en framtida utbyggnad av sopsugsystem i äldre bebyggelse med dåliga hämtförhållanden. Vi anser att det är viktigt att i största möjliga mån prioritera området Gamla stan för ett sådant system då problemen med nedskräpningen i området är särskilt problematiskt och dessutom att området har ett mycket stort värde ur turist- och nöjessynpunkt. Detta kan göra det motiverat att staden satsar extra resurser för att få ett system med sopsugar att fungera just här.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Per Bolund* (MP) enligt följande.

För att komma tillrätta med de avfallsproblem som finns i staden idag, krävs en rad olika åtgärder. Framst handlar det om att minimera uppkomsten av avfall samt att öka källsorteringen, återanvändningen och återvinningen av de restprodukter som ändå uppkommer.

Att installera sopsugar i nybyggda och befintliga bostadsområden kan vara ett sätt att på ett funktionellt sätt hantera det avfall som uppkommer. Det är ett rationellt system som är smidigt i trånga bostadsområden och det minimerar dessutom transporterna. Ett sopsugsystem får dock inte leda till att andelen utsorterat material minskar.

ÄRENDET

Carin Jämtin (S) har i en skrivelse den 17 juni 2009 till kommunstyrelsen föreslagit ”Nytt avfallsinsamlingssystem i Gamla Stan”. I skrivelsen föreslås att system med sopsugar installeras i Gamla Stan i syfte att öka källsorteringen och minska trafiken i Gamla Stan. Detta föreslås ske i samverkan med staten, företagare, entreprenörer och miljöorganisationer.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafik- och renhållningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 september 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Det finns två olika sopsugssystem, stationärt och mobilt. Stationärt sopsugssystem innebär att avfallet samlas in med hjälp av luft i ett automatiskt vakuumsystem. Det transporteras sedan via rör i marken från nedkastet till stora uppsamlingscontainrar, som är placerade i en terminal. Containrarna hämtas sedan med hjälp av fordon.

Det mobila sopsugssystemet använder specialfordon som ansluter till en så kallad dockningspunkt som i sin tur ansluter till lagringstankar placerade under respektive nedkast. Principen är likartad i båda varianterna.

Stadsledningskontoret erfar att sopsugssystem har flera fördelar. Bland annat så ersätts en manuell hantering med en maskinell sådan, med bättre arbetsmiljö som följd. Sopsugssystemet kan också lätt anpassas till källsortering. Nackdelen är främst höga investeringskostnader, men även att en hög ljudnivå i närheten av vakuumsugturbinen kan vara störande.

Stadsledningskontoret är generellt positivt till sopsugen som ett miljövänligt och rationellt sätt att hantera avfall. En förväntad hög investeringskostnad gör dock att denna fråga måste underställas budgetbehandling innan ansvarig nämnd skulle kunna få ett uppdrag i enlighet med skrivelsens förslag. En eventuell sopsugslösning får därmed prövas gentemot övriga investeringsbehov inom trafik- och renhållningsnämnden.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser skrivelsen besvarad med vad som anförs i tjänsteutlåtandet.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 september 2009 att

godkänna kontorets utlåtande och överlämna det som svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), ledamoten Mats Lindqvist (MP) och ledamoten Kajsa Stenfelt (V), *bilaga 1*.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 augusti 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret arbetar på bred front med en successiv övergång från manuella till maskinella hämtsystem för stadens avfall, vilket ger både bättre arbetsmiljö och rationellare hämtning. En form av maskinellt system är sopsug, där avfallet transporteras i rörledningar från in-kasten till hämtpunkten. Vid stationär sopsug samlas avfallet i en central terminal, varifrån det sedan hämtas med containerbil. Vid mobil sopsug samlas avfallet i tankar under sopin-kasten varifrån det sedan sugas till sopbilen vid tömning.

I Stockholms innerstad med dess äldre bebyggelse, finns många hämtställen som vid traditionell hämtning är problematiska framförallt ur arbetsmiljösynpunkt. Installation av stationära eller mobila sopsugssystem där det är möjligt, skulle i många fall vara en bra lösning, som dock är förenad med stora kostnader. Vid nyproduktion av bostadsområden är det idag staden som initialt svarar för kostnaderna för sopsugsanläggningarna, vilka sedan övergår i byggherrarnas ägo. I befintlig bebyggelse är möjligheten att göra på motsvarande sätt begränsad, eftersom det förutsätter att berörda fastighetsägare är beredda att gemensamt ta över ägandet och därmed förknippade kostnader. För närvarande pågår gemensamt mellan Trafikkontoret, Exploateringskontoret och Stadsbyggnadskontoret en utredning av konsekvenserna om staden skulle ta över huvudmannaskapet för nya sopsugsanläggningar. Utredningen kommer att redovisas för nämnden under hösten.

Ett projekt pågår på Trafikkontoret, där möjligheterna att införa sopsug bedöms för tre olika områden i befintlig bebyggelse, varav två i innerstaden. Resultatet kommer att redovisas för nämnden.

I syfte att samla erfarenheter kommer både tjänstemän och politiker från trafikkontoret respektive trafik- och renhållningsnämnden i september att besöka bl a Barcelona. Där har stationärt sopsugssystem installerats i den gamla stadskärnan, och erfarenheterna därifrån bör kunna vara värdefulla som beslutsunderlag för en eventuell utbyggnad i befintlig, äldre bebyggelse i Stockholm.

Just i Gamla stan har problemen med nedskräpning tidvis varit stora. Där finns också många problematiska hämtställen, p g a svårtillgängliga soprum och trånga gator. De trånga gatorna skulle dock vara ett problem även vid installation av sopsugssystem, eftersom det både är ont om plats för ytterligare rör samt att större delen av gatan blockeras vid själva rörläggningen. Andra försvårande och fördyrande omständigheter är sättningsrisker p g a dålig stabilitet i marken

samt att marken är arkeologiskt intressant. En kostnadsuppskattning gjord av Exploateringskontoret (2008), baserad på att både lägenheter, arbetsplatser och papperskorgar i Gamla stan ansluts, pekar på en total kostnad om ca 174 miljoner kronor. Kontoret bedömer därför att om sopsug ska prövas i äldre bebyggelse, så bör man av praktiska och ekonomiska skäl i första hand rikta in sig på något annat område i innerstaden.

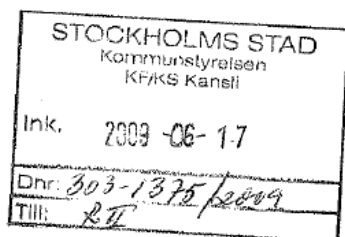
RESERVATIONER M.M.

Trafik- och renhållningsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), ledamoten Mats Lindqvist (MP) och ledamoten Kajsa Stenfelt (V) enligt följande.

- 1 Förvaltningens utlåtande godkänns.
- 2 Därutöver anføres följande:

När utredningarna är klar får nämnden ta ställning till på vilket sätt ett system med sopsugar kan utvecklas. Vi anser att det är viktigt att i största möjliga mån prioritera området Gamla stan för ett sådant system då problemen med nedskräpningen i området är särskilt problematiskt och dessutom att området har ett mycket stort värde ur turist- och nöjessynpunkt. Detta kan göra det motiverat att staden satsar extra resurser för att få ett system med sopsugar att fungera just här.

Till
Kommunstyrelsen
2009-06-17
Skrivelse

SKRIVELSE ANGÅENDE NYTT AVFALLSINSAMLINGSSYSTEM I GAMLA STAN

En storstad som Stockholm har stora möjligheter att ta täten i den nödvändiga omställning som krävs för en hållbar utveckling. Detta gagnar inte bara vår miljö utan också i hög grad våra duktiga entreprenörer och i förlängningen bidrar det till nya jobb.

Gamla Stan är en unik del av Stockholm som samlar hundratusentals besökare från när och fjärran varje år. Det är en stadsdel som måste vårdas. Ett led i detta skulle kunna vara att pröva införandet av så kallade sopsugar. Tekniken för slutna avfallssystem finns redan. Det som hittills saknats är en vilja att pröva modellen i större skala.

Vi socialdemokrater har lagt förslag om att pröva förutsättningarna för denna modell i någon av våra stadsdelar. Just Gamla Stan skulle kunna vara en lämplig stadsdel. Fördelarna är flera. Vi kan minska transporter och samtidigt få renare luft. Vi kan inför alla turister som årligen besöker stadsdelen kunna visa att vi är öppna för nya lösningar. Vi kan också visa att vi kan förena omsorgen om en gammal och för Sverige värdefull miljö och samtidigt visa på hur nya tekniska lösningar inte står i motsatsställning till att värna viktiga stadsmiljöer.

Mot bakgrund av ovanstående hemställer jag

Att kommunstyrelsen – i syfte att öka källsorteringen och minska trafiken i Gamla stan - i samverkan med staten, företagare, entreprenörer och miljöorganisationer, prövar förutsättningarna för att genomföra ett projekt av ovanstående slag.

Carin Jämtin (s)